

POSTANOWIENIE Z DNIA 28 PAŹDZIERNIKA 2009 R.

I KZP 22/09

Na podstawie art. 62 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.) karalny jest każdy wypadek posiadania środka odurzającego lub substancji psychotropowej „wbrew przepisom ustawy”, a więc w celu dalszej sprzedaży lub udzielenia ich innej osobie, jak i w celu samodzielnego zażycia – czy to za jakiś czas czy niezwłocznie, jeżeli sprawca posiada środek odurzający lub substancję psychotropową w ilości pozwalającej na co najmniej jednorazowe użycie, w dawce dla nich charakterystycznej, zdolnej wywołać u człowieka inny niż medyczny skutek.

Przewodniczący: sędzia SN J. Skwierawski.

Sędziowie SN: T. Artymiuk, E. Strużyna (sprawozdawca).

Prokurator Prokuratury Krajowej: B. Mik.

Sąd Najwyższy w sprawie Piotra K. i Sylwestra U., oskarżonych o popełnienie przestępstw określonych w art. 62 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, po rozpoznaniu, przedstawionego na podstawie art. 441 § 1 k.p.k. przez Sąd Apelacyjny w W., postanowieniem z dnia 4 czerwca 2009 r., zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy:

„Czy dla penalizacji posiadania środka odurzającego lub substancji psychotropowej w rozumieniu przepisów art. 62 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.)

ma znaczenie cel posiadania owego środka odurzającego lub substancji psychotropowej?”

p o s t a n o w i ł odmówić podjęcia uchwały.

UZASADNIENIE

Przedstawione Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne wyłoniło się na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy w W., wyrokiem z dnia 29 grudnia 2008 r. skazał Piotra K. m. in. za to, że:

- w okresie od października 2003 r. do czerwca 2006 r., w warunkach czynu ciągłego posiadał znaczne ilości substancji psychotropowych w postaci amfetaminy – nie mniej niż 450 gram, a ponadto udzielił ustalonym osobom znaczne ilości substancji psychotropowych i środków odurzających (w postaci amfetaminy i marihuany), tj. za popełnienie przestępstwa określonego w art. 62 ust. 2 i art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k.,

- w okresie od stycznia 2007 r. do października 2007 r., działając w warunkach czynu ciągłego, posiadał substancje psychotropowe w postaci amfetaminy w ilości nie mniejszej niż 40 gram, tj. za przestępstwo określone w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k.,

a Sylwestra U. m. in. za to, że:

- w okresie od początku 2006 r. do dnia 20 czerwca 2006 r., działając w warunkach czynu ciągłego, posiadał substancje psychotropowe w postaci amfetaminy w ilości nie mniejszej niż 10 gram, a czynu tego dopuścił się działając w warunkach powrotu do przestępstwa, tj. za przestępstwo okre-

ślone w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. i art. 64 § 1 k.k.

Wyrok Sądu Okręgowego w części dotyczącej Piotra K. i Sylwestra U. zaskarżony został apelacją prokuratora, kwestionującą orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonych wobec oskarżonych kar pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w W. odroczył rozpoznanie sprawy w postępowaniu odwoławczym, sformułował przytoczone na wstępie zagadnienie prawne i na podstawie art. 441 § 1 k.p.k. przekazał je do rozpoznania Sądowi Najwyższemu.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny wskazał, że zwrócenie się, w trybie art. 441 § 1 k.p.k., o rozpoznanie sformułowanego zagadnienia prawnego, podyktowane zostało występującą w tej kwestii rozbieżnością w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 21 stycznia 2009 r. (II KK 197/08, OSNKW 2009, z. 4, poz. 30) Sąd Najwyższy stwierdził bowiem, że „dysponowanie środkiem odurzającym lub substancją psychotropową związane z ich zażywaniem albo z zamiarem niezwłocznego zażycia przez osobę dysponującą nimi, nie jest ich posiadaniem w rozumieniu art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.)”, podczas gdy w wyroku z dnia 4 listopada 2008 r. (IV KK 127/08, R-OSNKW 2008, poz. 2206), stwierdzając, że tylko wówczas dochodzi do wypełnienia przedmiotowego znamienia przestępstwa określonego w art. 62 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii „gdy posiadanie środka odurzającego lub substancji psychotropowej następuje w ilości pozwalającej na choćby jednorazowe użycie danej substancji w dawce dla niej charakterystycznej, zdolnej wywołać u człowieka inny niż medyczny skutek”, zajął zgoła odmienne stanowisko.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, przedstawiona w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2009 r. analiza omawianego przepisu prowadzi do wniosku, że dysponowanie środkiem odurzającym (lub substancją psychotropową) związane z zażywaniem go lub chęcią niezwłocznego zażycia przez dysponującą nim osobę, nie jest posiadaniem tego środka (lub substancji) w rozumieniu art. 62 ust. 1 u.p.n. *Ratio legis* tego przepisu nie polega więc na ściganiu osób posiadających narkotyki w celu ich zażycia, skoro, jak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu tego wyroku „samo zażywanie narkotyków nie jest przez obowiązujące w Polsce przepisy prawa penalizowane ani wprost, ani poprzez przepisy zakazujące posiadania takich środków lub substancji”.

Natomiast argumentacja zawarta w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 listopada 2008 r.), dotyczącego głównie kwestii ilości (dawki) środka odurzającego lub substancji psychotropowej w aspekcie karalnego ich posiadania, prowadzi do wniosku, że w ocenie Sądu Najwyższego jest rzeczą oczywistą, iż art. 62 u.p.n. penalizuje również posiadanie narkotyków w celu ich użycia (zażycia) przez osobę, która je posiada, z tym tylko, że musi to być ilość wywołująca u człowieka określony skutek psychofizyczny. W świetle tego judykatu, dla penalizacji posiadania środka odurzającego lub substancji psychotropowej w rozumieniu art. 62 ust. 1 u.p.n., znaczenie ma jedynie ilość (dawka) narkotyku, tzn. ilość pozwalająca „na choćby jednorazowe użycie, w dawce charakterystycznej, zdolnej wywołać u człowieka inny niż medyczny skutek”, natomiast cel posiadania narkotyku takiego znaczenia nie ma, a więc penalizacji podlega także posiadanie narkotyku związane z jego zażywaniem.

Wobec istniejącej, zdaniem Sądu Apelacyjnego, rozbieżności w przedmiotowej kwestii w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zachodzi potrzeba dokonania wykładni przepisów art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Sąd Apelacyjny podkreślił ponadto, że kwestia ta wyłoniła się

przy rozpoznawaniu środka odwoławczego w niniejszej sprawie, a ponieważ z ustaleń niekwestionowanych w postępowaniu odwoławczym wynika, że oskarżeni posiadali narkotyki w celu ich użycia, to tym samym wykazany został związek pomiędzy pytaniem prawnym a sposobem rozstrzygnięcia środka odwoławczego.

W związku z przedstawionym zagadnieniem Prokuratura Krajowa, wystąpiła z wnioskiem o odmowę podjęcia uchwały. Zdaniem Prokuratury Krajowej w niniejszej sprawie nie zachodzą przewidziane w art. 441 § 1 k.p.k. warunki do udzielenia odpowiedzi na zadane pytanie prawne. Nie może być bowiem mowy o skuteczności wniosku w sytuacji, gdy sąd zwracający się o wykładnię prawa nie podjął próby samodzielnego rozstrzygnięcia zagadnienia i nie przedstawił własnego stanowiska na dany temat. Sąd Apelacyjny nie wskazał, która część przepisu art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii jest sformułowana wadliwie lub niejasno, umożliwiając jego rozbieżną interpretację.

We wniosku Prokuratury Krajowej zwrócono także uwagę na to, że sama rozbieżność w wykładni prawa występująca w orzecznictwie Sądu Najwyższego może skutkować tylko tzw. abstrakcyjnym pytaniem prawnym, zadany przez jeden z podmiotów uprawnionych na podstawie art. 60 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.). Nie uprawnia natomiast do zadania tzw. konkretnego pytania prawnego w trybie określonym w art. 441 § 1 k.p.k. (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2008 r., I KZP 14/08, LEX nr 398511).

Problem podniesiony w pytaniu wynika ponadto z niewłaściwego odczytania poglądów wyrażonych przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 stycznia 2009 r. (II KK 197/08).

Jak wskazano we wniosku Prokuratury Krajowej, wykładnia gramatyczna przepisu art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii nie pozosta-

wia wątpliwości, że treść tej normy, w zakresie objętym pytaniem prawnym, jest jednoznaczna. Z treści tej normy nie można bowiem wyprowadzić wniosku, że dla uznania nielegalnego posiadania środka odurzającego lub substancji psychotropowej, jakiegokolwiek znaczenie ma cel w jakim sprawca je posiada. Każde posiadanie środka odurzającego lub substancji psychotropowej wbrew przepisom ustawy jest przestępstwem od dnia 12 grudnia 2000 r., tzn. uchylecia z tym dniem (przez ustawę z dnia 26 października 2000 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – Dz. U. Nr 103, poz. 1097) przepisu art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, przewidującego niekaralność posiadania nieznacznej ilości narkotyku na własny użytek. Rozwiązanie to zostało przejęte przez obecnie obowiązującą ustawę z dnia 29 lipca 2005 r., i takie rozumienie treści zawartego w niej przepisu art. 62 jest powszechnie przyjęte zarówno w piśmiennictwie jak i w judykaturze.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2009 r. dotyczy jedynie rozgraniczenia pomiędzy karalnym posiadaniem a niekaralnym zażywaniem środka odurzającego lub substancji psychotropowej. Teza tego wyroku nie może być ponadto należycie rozumiana bez przytoczenia stanu faktycznego, jaki został ustalony w sprawie będącej przedmiotem orzekania (na co trafnie zwrócono uwagę w piśmiennictwie, a mianowicie w glosach do tego orzeczenia). Teza ta sprowadza się bowiem jedynie do poglądu, że nie jest karalnym posiadaniem tego środka lub substancji, w rozumieniu art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, dysponowanie środkiem odurzającym lub substancją psychotropową, polegające na krótkotrwałym faktycznym nim władaniu bezpośrednio przed jego skonsumowaniem (użyciem) w całości bądź trwającym wyłącznie w czasie jego zażywania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie zostały spełnione przesłanki do podjęcia w niniejszej sprawie uchwały stanowiącej odpowiedź, udzieloną w trybie art. 441 § 1 k.p.k., na przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne. W myśl tego przepisu sąd odwoławczy może wystąpić do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego wówczas, gdy wyłoni się ono przy rozpoznawaniu środka odwoławczego i wymaga zasadniczej wykładni ustawy. U podstaw wystąpienia sądu odwoławczego w tym trybie muszą jednak leżeć wątpliwości, których sąd ten nie był w stanie rozstrzygnąć samodzielnie.

Przesłanki te w niniejszej sprawie nie zostały spełnione. Stan faktyczny ustalony w sprawie, w której Sąd Apelacyjny w W. sformułował przedmiotowe zagadnienie prawne, nie uzasadniał wątpliwości co do tego, czy działanie oskarżonych wyczerpuje znamiona „posiadania” w ujęciu art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Z ustaleń dokonanych w sprawie, niekwestionowanych w postępowaniu odwoławczym i zawartych w opisie zarzucanych oskarżonym czynów wynika bowiem, że nie były to przypadki dysponowania środkami odurzającymi czy substancjami psychotropowymi przez czas niezbędny do ich bezpośredniego użycia lub tylko w trakcie ich zażywania, ale posiadanie tych substancji na przestrzeni dłuższego okresu. Ponadto Sąd Apelacyjny, poza analizą obu porównywanych orzeczeń, w wyniku której doszedł do wniosku, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wystąpiła w przedmiotowej materii sprzeczność, nie podjął żadnej próby samodzielnego rozstrzygnięcia zagadnienia, które – jego zdaniem – wymagało zasadniczej wykładni ustawy.

Nieuprawnione jest ponadto stwierdzenie Sądu Apelacyjnego o występującej, w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w omawianej kwestii rozbieżności w wykładni art. 62 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Dla sformułowania takiego wniosku nie było bowiem wystarczające porównanie tylko tych dwóch wyroków, niepoprzedzone analizą

całej argumentacji prawnej zawartej w uzasadnieniach tych wyroków i odnoszącej się do całkowicie różnych stanów faktycznych. Brak było tym samym przesłanek do sformułowania, na gruncie porównania tylko dwóch fragmentów orzeczeń, pytania prawnego o charakterze abstrakcyjnym i przedstawienia go Sądowi Najwyższemu przez sąd powszechny w konkretnej sprawie, co ponadto nastąpiło z naruszeniem zasady przewidzianej w art. 60 ustawy o Sądzie Najwyższym. W orzecznictwie zwracano już w przeszłości uwagę na niedopuszczalność występowania przez sąd odwoławczy, w oparciu o przepis art. 441 k.p.k., z pytaniem abstrakcyjnym, a więc wbrew uregulowaniu przewidzianemu w art. 60 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2008 r., I KZP 14/08).

Analiza uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego prowadzi do wniosku, że wątpliwości, które legły u podstaw przekazania Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia przedmiotowego zagadnienia prawnego, powstały w wyniku niedokładnego odczytania poglądów wyrażonych przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 stycznia 2009 r. (II KK 197/08), a zwłaszcza pominięcia okoliczności faktycznych, na gruncie których poglądy te zostały sformułowane.

Teza o niekaralności dysponowania środkiem odurzającym lub substancją psychotropową, związanego z ich zażywaniem lub zamiarem niezwłocznego zażycia, została sformułowana w uzasadnieniu wskazanego wyżej wyroku Sądu Najwyższego w wyniku uwzględnienia kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego prawomocnym wyrokiem za popełnienie przestępstwa określonego w art. 62 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, który po zażyciu, podczas pobytu na dyskotecie, środka odurzającego (marihuany), został po powrocie do jednostki wojskowej poddany, ze skutkiem pozytywnym, testowi na obecność narkotyków w organizmie. Sąd Najwyższy

słusznie uniewinnił oskarżonego, który nie został ujęty na posiadaniu środka odurzającego, ale uznany za sprawcę przestępstwa określonego w art. 62 ust. 1 u.p.n. na podstawie wyniku badania, z którego wynikało, że zapewne miał kontakt z takim środkiem (posiadał taki środek, dysponował nim), skoro został on wprowadzony do jego organizmu.

Trudno zaprzeczyć, że pogląd wyrażony w uzasadnieniu powyższego wyroku, sprowadzający się do stwierdzenia: „dysponowanie środkiem odurzającym lub substancją psychotropową związane z zażywaniem go lub chęcią niezwłocznego zażycia przez osobę dysponującą nim, nie jest posiadaniem tego środka lub substancji w rozumieniu art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii”, w wypadku odczytania go w oderwaniu od stanu faktycznego, na gruncie którego został wyrażony, istotnie może prowadzić do wniosku o możliwości otwarcia przez Sąd Najwyższy furty do uniknięcia odpowiedzialności karnej przez rzeczywistych posiadaczy środka odurzającego lub substancji psychotropowej.

Tego rodzaju obawę, przy pełnej akceptacji orzeczenia wydanego przez Sąd Najwyższy w wyniku rozpoznania kasacji, dostrzeżono w piśmiennictwie (por. W. Marcinkowski, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2009 r., II KK 197/08, WPP 2009, nr 2, s. 134; M. Gabriel-Węglowski, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2009 r., II KK 197/08, LEX/el 2009), zwracając uwagę na zbyt szerokie zakreślenie, w tezie orzeczenia, niekaralności posiadania środka odurzającego lub substancji psychotropowej związanego z ich zażywaniem lub zamiarem niezwłocznego zażycia. Wskazano, że przyjęcie bez zastrzeżeń poglądu wyrażonego w tezie glosowanego orzeczenia prowadziłoby nie tylko do przywrócenia dopuszczalnej sfery posiadania narkotyku (dysponowania na własny użytek), a więc stanu z czasu obowiązywania przepisu art. 48 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 1997 r., lecz także – wobec braku limitacji ilościowej – do poszerzenia tej sfery.

Sąd Najwyższy, orzekający w omawianej sprawie, miał świadomość, że tezy formułowane w oparciu o ustalenia dokonane w konkretnej sprawie nie mają charakteru uniwersalnego. Wniosek o pozostawaniu poza obszarem penalizacji procesu zażywania środka odurzającego lub substancji psychotropowej, który, jak stwierdził, zawsze nierozdzielnie wiąże się z jakąś formą „posiadania”, „dysponowania”, „dzierżenia”, czy po prostu „trzymania” tego środka (substancji), poprzedził więc odtworzeniem historycznych uwarunkowań, które doprowadziły do ukształtowania aktualnej treści przepisu art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Wiadomo, że pierwszym kompleksowym aktem prawnym, zawierającym rozwiązania odnoszące się do środków odurzających (ich wytwarzania, posiadania, udzielania osobom trzecim, przywozu z zagranicy) była ustawa o zapobieganiu narkomanii z 1985 r. (Dz. U. Nr 4, poz. 15, ze zm.). W wyniku ratyfikowania przez Polskę, w 1994 r., Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, podpisanej w Wiedniu w 1988 r., w 1997 r. zakończono prace nad nową ustawą, znacznie bardziej restryktywną od poprzedniej. W wyniku, jak podnosi się w piśmiennictwie (por. Ł. Domański: Odpowiedzialność karna za produkcję, posiadanie i obrót środkami odurzającymi, Prok. i Pr. 2006, nr 2, s. 42 i nast.), błędnej interpretacji przepisów tej Konwencji, w przepisie art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii wprowadzono dekryminalizację posiadania, na własny użytek, nieznacznej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych. Ustawą z dnia 26 października 2000 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 103, poz. 1097), skreślono, z dniem 12 grudnia 2000 r., zapis w art. 48 ust. 4 omawianej ustawy dekryminalizujący posiadanie niewielkiej ilości narkotyków dla użytku własnego. W obecnej regulacji dotyczącej nielegalnego posiadania

środków odurzających i substancji psychotropowych, tzn. w art. 62 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, przewidziano trzy typy tego przestępstwa, w tym typ uprzywilejowany, przewidujący karalność posiadania narkotyków „w wypadku mniejszej wagi”.

Dla Sądu Najwyższego orzekającego w omawianej sprawie (II KK 197/08) było więc rzeczą oczywistą, że od tej daty nielegalne stało się posiadanie nawet niewielkiej ilości środka odurzającego lub substancji psychotropowej „również wówczas, gdy przeznaczony on był na własny użytek sprawcy”.

Z treści uzasadnienia tego orzeczenia wynika ponadto, że także w świetle gramatycznej wykładni przepisu art. 62 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nie ulega żadnej wątpliwości, że „posiadanie” środka odurzającego lub substancji psychotropowej jest karalne bez względu na cel tego posiadania. O karalności decyduje wyłącznie to, czy sprawca swoim zachowaniem realizował znamię czasownikowe „posiada”.

Zakres znaczeniowy pojęcia „posiada” użytego w treści art. 62 ustawy nie odbiega, w ujęciu Sądu Najwyższego orzekającego w omawianej sprawie, od rozumienia pojęcia „posiada” funkcjonującego w prawie karnym. Sąd Najwyższy przyjmuje, że przez „posiadanie”, jako znamię czynu zabronionego, należy rozumieć każde faktyczne władanie przez sprawcę mieniem lub rzeczą, a pojęcia „posiadanie” i „dzierżenie”, w znaczeniu przyjętym przez prawo cywilne, nie mają zastosowania w prawie karnym (por. D. Wysocki: Pojęcie „posiadania” w prawie karnym, Prok. i Pr. 2000, nr 2, s. 8). Analiza językowa tego zwrotu, a w szczególności jego słownikowego sensu prowadzi do wniosku, że w języku ogólnym zwrot „posiadać”, oznacza to samo, co „mieć”. Z pojęciem tym nie należy wiązać ani żadnego możliwego do zdefiniowania horyzontu czasowego ani cywilistycznie pojmowanych atrybutów władztwa nad rzeczą. Sąd Najwyższy, dokonując w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 stycznia 2009 r. wykładni ję-

zykowej pojęcia „posiadanie” wyraził więc pogląd, że osobą dopuszczającą się czynu zabronionego opisanego w art. 62 omawianej ustawy jest ten, kto wbrew przepisom tej ustawy „ma” środek odurzający lub substancję psychotropową. Taki wniosek Sąd Najwyższy wyprowadził także z wykładni systemowej. W przekonaniu Sądu Najwyższego zwrot „ma” („posiada”) nie jest jednak synonimem pojęcia „używa”.

Kryterium wyznaczającym granicę karalności posiadania środka odurzającego lub substancji psychotropowej, w żadnym razie nie jest więc, według Sądu Najwyższego, cel faktycznego władania tymi środkami. Nie jest nim także długotrwałość tego władania. Ustawodawca nie wprowadził w treści przepisu dyferencji w postaci celu posiadania, a zatem bez znaczenia jest to, czy sprawca posiada środek odurzający lub substancję psychotropową w celu dalszej sprzedaży, udzielenia ich innej osobie, czy też w celu samodzielnego użycia - bezzwłocznie lub za jakiś czas.

W świetle poglądów wyrażonych przez Sąd Najwyższy w omawianym wyroku, w najmniejszym stopniu nieodbiegających od powszechnie przyjętej w judykaturze i piśmiennictwie wykładni przepisu art. 62 § 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, (por. T. Srogosz: Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, Komentarz, Warszawa 2008, s. 427 i n.; W. Marcinkowski: Wybrane zagadnienia dotyczące stosowania przepisów karnych ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Prokurator 2008, nr 4, s. 15 i n.; M. Gabriel-Węglowski, *op. cit.*; Ł. Domański, *op. cit.*, s. 44), całkowicie brak podstaw do twierdzenia, że sprzeczne z unormowaniem przyjętym w tym przepisie byłoby karanie osób posiadających środki odurzające lub substancje psychotropowe wyłącznie w celu realizacji własnych potrzeb.

Nieuprawnione jest przekonanie Sądu Apelacyjnego o występującej w tej materii rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a zwłaszcza wniosek, że „zgoła odmienne stanowisko” od zaprezentowanego w wyroku z dnia 21 stycznia 2009 r., Sąd Najwyższy zajął w wyroku z dnia 4 listopa-

da 2008 r., IV KK 127/08. Wniosek ten jest niesłuszny wobec wadliwego odczytania poglądów Sądu Najwyższego, które legły u podstaw tezy dotyczącej dekryminalizacji wypadku dysponowania narkotykiem bezpośrednio przed jego zażyciem lub w trakcie zażywania, a ponadto niezrozumiały w sytuacji, gdy Sąd Apelacyjny dostrzega, że orzeczenie z dnia 4 listopada 2008 r. dotyczy głównie kwestii ilości (dawki) środka odurzającego lub substancji psychotropowej w aspekcie karalnego ich posiadania. Dla Sądu Najwyższego orzekającego w tej sprawie, podobnie jak dla Sądu Najwyższego orzekającego w sprawie II KK 197/08 nie ulega żadnej wątpliwości, że znamię przedmiotowe przepisu art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wypełnia posiadanie środka odurzającego lub substancji psychotropowej także w celu samodzielnego zażycia. W wymienionym przepisie nie określono jednak minimalnej dawki środka odurzającego lub substancji psychotropowej, których posiadanie rodzi odpowiedzialność karną. W wyroku z dnia 4 listopada 2008 r. Sąd Najwyższy podjął zatem próbę wypełnienia tej luki, przez wyrażenie poglądu, że do zrealizowania znamienia przedmiotowego przestępstwa przewidzianego w art. 62 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii dochodzi wówczas, gdy posiadanie środka odurzającego lub substancji psychotropowej następuje w ilości pozwalającej na choćby jednorazowe jej użycie, w dawce dla niej charakterystycznej, zdolnej wywołać u człowieka inny niż medyczny skutek.

Podsumowując należy stwierdzić, że na podstawie art. 62 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.) karalny jest każdy wypadek posiadania środka odurzającego lub substancji psychotropowej „wbrew przepisom ustawy”, a więc w celu dalszej sprzedaży lub udzielenia ich innej osobie, jak i w celu samodzielnego zażycia – czy to za jakiś czas czy niezwłocznie, jeżeli sprawca posiada środek odurzający lub substancję psychotropową w ilości pozwalającej

na co najmniej jednorazowe użycie, w dawce dla nich charakterystycznej, zdolnej wywołać u człowieka inny niż medyczny skutek.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały.